

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

PÁTÁ SEKCE

VĚC MAREŠ proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 1414/03)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

26. října 2006

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Mareš proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

pan P. LORENZEN, *předseda*,

paní S. BOTOCHAROVA,

pánové K. JUNGWIERT,

V. BUTKEVYCH,

paní M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

pánové R. MARUSTE,

M. VILLIGER, *soudci*

a paní C. WESTERDIEK, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 2. října 2006,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 1414/03) směřující proti České republice, kterou dne 10. ledna 2003 podal Soudu pan Jan Mareš („stěžovatel“), občan České republiky, na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec, pan V. A. Schorm.

3. Dne 5. července 2005 prohlásila druhá sekce stížnost za částečně přijatelnou a rozhodla se uvědomit vládu o námitce založené na tom, že stěžovateli nebyla poskytnuta stanoviska, která Ústavnímu soudu předložili ostatní účastníci řízení. Na základě článku 29 odst. 3 rozhodla, že přijatelnost a odůvodněnost stížnosti projedná současně.

4. Dne 1. dubna 2006 byla stížnost přidělena nově ustavené páté sekci Soudu (článek 25 odst. 5 a článek 52 odst. 1 Jednacího řádu Soudu).

SKUTKOVÝ STAV

I. OKOLNOSTI PŘÍPADU

5. Stěžovatel se narodil v roce 1952 a bydliště má v Srbsku.

6. Až do svého zadržení dne 20. března 1998 pracoval stěžovatel jako policista v útvaru finanční kriminality. Po zadržení byl obviněn z trestných činů vydírání a zneužití pravomoci veřejného činitele a vzat do vazby.

7. Dne 1. prosince 1998 shledal Obvodní soud pro Prahu 7 stěžovatele vinným ze spáchání trestných činů zneužití pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku (pasivní korupce) a odsoudil jej k trestu odnětí svobody v délce čtyř a půl roku.

8. Stěžovatel podal proti rozsudku odvolání, ve kterém tvrdil, že případ zinscenovalo Ministerstvo vnitra s využitím agenta provokatéra.

9. Dne 11. března 1999 Městský soud v Praze napadený rozsudek zrušil a obvodnímu soudu nařídil doplnit dokazování.

10. Obvodní soud nepřistoupl na tvrzení o provokaci a dne 8. června 1999 shledal stěžovatele vinným ze stejných trestných činů a uložil mu stejný trest jako dne 1. prosince 1998.

11. Dne 19. října 1999 zamítl městský soud odvolání stěžovatele jako nedůvodné s tím, že soud prvního stupně shromáždil všechny potřebné důkazy a že skutkový stav byl zjištěn správně a úplně.

12. Stěžovatel podal ústavní stížnost, ve které tvrdil, že byl odsouzen pro trestný čin vyprovokovaný Ministerstvem vnitra.

13. Ústavní soud dne 22. června 2000 zrušil rozhodnutí ze dne 8. června a 19. října 1999.

14. Dne 27. července 2001 vynesl obvodní soud třetí rozsudek, ve kterém shledal stěžovatele vinným z trestných činů zneužití pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku a odsoudil jej k trestu odnětí svobody v délce tří let a k trestu zákazu činnosti.

15. Rozsudkem ze dne 30. listopadu 2001 městský soud upřesnil trest zákazu činnosti uložený stěžovateli a ve zbytku shledal jeho odvolání nedůvodným.

16. Rozhodnutím ze dne 13. února 2002 byl stěžovatel z důvodu pravomocného odsouzení propuštěn ze své funkce u policie. Toto rozhodnutí nabylo účinnosti dne 1. března 2002.

17. Stěžovatel podal ústavní stížnost, ve které namítal porušení svého práva na spravedlivý proces.

18. Dne 17. dubna 2002 vyzval soudce zpravodaj Ústavního soudu ostatní účastníky řízení, tedy obvodní a městský soud a obvodního a městského státního zástupce, aby se k podané ústavní stížnosti vyjádřili.

19. Dne 30. dubna 2002 se obvodní státní zástupce vzdal účasti v řízení před Ústavním soudem.

20. Ve dnech 15. a 22. května 2002 předložili zbylí účastníci řízení svá stanoviska Ústavnímu soudu, který je posléze shrnul ve svém rozhodnutí. Ve svých vyjádřeních se obvodní i městský soud odvolávaly na odůvodnění svých předchozích rozhodnutí; obvodní soud doplnil, že se jeho rozsudek zakládal na názoru Ústavního soudu vyjádřeném v jeho rozhodnutí ze dne 22. června 2000, po kterém se případ vrátil do fáze obžaloby, a že ústavní práva stěžovatele nebyla porušena. Městský státní zástupce měl za to, že zmíněná ústavní stížnost se podobala spíše podnětu ke stížnosti pro porušení zákona, neboť obsahovala stejné neodůvodněné námitky, které již obhajoba uplatňovala před soudy a které se týkaly vedení řízení a hodnocení důkazů.

21. Ústavní soud dne 17. července 2002 odmítl ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněnou, neboť shledal, že soudy nižších stupňů dodržely všechny zásady spravedlivého procesu, jejich rozhodnutí byla logickým a přesvědčivým způsobem zdůvodněna a nedošlo k žádnému omezení práv stěžovatele na obhajobu.

22. Prezident České republiky dne 13. září 2002 stěžovateli prominul zbytek trestu odnětí svobody.

23. Dne 17. ledna 2005 podal ministr spravedlnosti ve prospěch stěžovatele stížnost pro porušení zákona namířenou proti rozhodnutím obvodního a městského soudu. Tato stížnost byla dne 3. března 2005 Nejvyšším soudem zamítnuta v neveřejném zasedání. Ve svém stanovisku ze dne 18. listopadu 2005 stěžovatel tvrdí, že toto rozhodnutí napadl ústavní stížností, o které prozatím nebylo rozhodnuto.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A PRAXE

24. Příslušná vnitrostátní zákonná ustanovení jsou z podstatné části obsažena v rozsudku *Milatová a ostatní proti České republice* [č. 61811/00, § 39-44, ESLP 2005-... (výňatky)].

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

25. Stěžovatel namítá, že mu Ústavní soud neposkytl k vyjádření stanoviska ostatních účastníků řízení o ústavní stížnosti, tedy soudů nižších stupňů a státního zástupce, a že tak byl zbaven možnosti vyjádřit se k těmto stanoviskům.

Vzhledem k tomu, že tato námitka nastoluje problém spravedlnosti řízení, je třeba ji podle názoru Soudu posuzovat z hlediska článku 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě (...) projednána (...) soudem (...), který rozhodne (...) o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu.“

A. K přijatelnosti

26. Soud konstatuje, že tato námitka není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále neshledal žádný jiný důvod nepřijatelnosti námitky, a prohlašuje ji tedy za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

27. Vláda uvádí, že stanoviska soudů nižších stupňů a městského státního zástupce, která byla předložena Ústavnímu soudu, pouze odkazovala na odůvodnění napadených rozhodnutí a neobsahovala žádné relevantní skutečnosti, k nimž by se stěžovatel mohl vyjádřit. Postup Ústavního soudu, který zmíněná stanoviska nezaslal stěžovateli k případnému vyjádření, proto nemohl mít žádný vliv na výsledek řízení.

Vláda nicméně s odkazem na rozsudek Soudu ve věci *Milatová a ostatní proti České republice* ponechává posouzení projednávaného případu na úvaze Soudu. Domnívá se však také, že Soud by měl chránit práva skutečná a nikoli iluzorní, jak je tomu zřejmě v daném případě.

28. Stěžovatel připouští, že vyjádření Městského soudu v Praze je velmi stručné, poznamenává však, že obvodní soud a městský státní zástupce ve svých vyjádřeních zpochybňují odůvodněnost ústavní stížnosti a že obvodní soud dále ve svém stanovisku popisuje svůj postoj ke skutečnostem uvedeným v obžalobě. Stěžovatel tvrdí, že Ústavní soud v reakci na zmíněná stanoviska odmítl jeho ústavní stížnost, aniž se jí meritorně zabýval a aniž dal stěžovateli možnost se k těmto stanoviskům vyjádřit (což by stěžovatel učinil, kdyby se byl mohl s výše uvedenými stanovisky seznámit).

29. Podle ustálené judikatury Soudu zahrnuje koncept spravedlivého procesu také právo na kontradiktorní řízení, podle kterého účastníci musí mít příležitost nejen předložit každý důkaz nutný k tomu, aby obhájili svá tvrzení, ale také musí být seznámeni s každým důkazem nebo stanoviskem, jejichž účelem je ovlivnit rozhodování soudu, a musí mít možnost se k nim vyjádřit (viz z mnoha jiných *Nideröst-Huber proti Švýcarsku*, rozsudek ze dne 18. února 1997, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1997-I, § 24; *Krčmář a ostatní proti České republice*, č. 35376/97, § 40, 3. březen 2000).

30. Soud poznamenává, že situace stěžovatele v daném případě je shodná se situací stěžovatelů ve věci *Milatová a ostatní proti České republice* (viz výše), kde Soud rozhodl, že k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy došlo. Soud ve zmíněné věci dospěl k závěru, že ostatní účastníci řízení o ústavní stížnosti se svými vyjádřeními snažili ovlivnit rozhodování Ústavního soudu tím, že jej vyzývali k odmítnutí této stížnosti. S ohledem na povahu otázek, kterými se měl Ústavní soud zabývat, tedy stěžovatelé měli legitimní zájem na obdržení kopií těchto vyjádření. Soud nepovažoval za nutné zjišťovat, zda v důsledku nepředání výše uvedených dokumentů vznikla stěžovateli újma, neboť k porušení může dojít i bez vzniku újmy. Rovněž

připomíná, že je na stěžovateli, aby posoudili, zda je nutné se k dokumentu vyjádřit. Za těchto okolností Soud shledal, že bylo povinností Ústavního soudu umožnit stěžovatelům zaujmout stanovisko k písemným vyjádřením ještě předtím, než ve věci rozhodl (tamtéž, § 65).

31. V daném případě Soud nespatřuje důvod, proč by se měl odchýlit od výše uvedených závěrů, které dle jeho názoru zcela platí i pro daný případ.

32. Za těchto okolností se Soud domnívá, že stěžovatel neměl možnost řádně se účastnit řízení před Ústavním soudem, čímž mu byl odepřen spravedlivý proces ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy.

K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tedy došlo.

II. K OSTATNÍM TVRZENÝM PORUŠENÍM

33. Ve svém stanovisku ze dne 18. listopadu 2005 stěžovatel dále informuje Soud o stížnosti pro porušení zákona, kterou v jeho prospěch podal ministr spravedlnosti v roce 2005 a kterou posléze Nejvyšší soud zamítl v neveřejném zasedání. Uvádí, že argumenty uvedené v této stížnosti se liší od tvrzení obsaženého ve stanovisku, které vláda předložila Soudu.

Dále tvrdí, že řízení před Ústavním soudem bylo nespravedlivé i z jiných než výše uvedených důvodů; v této souvislosti stěžovatel znovu uvádí a rozvíjí námitky ohledně postupu vnitrostátních soudů, které byly dne 5. července 2005 částečným rozhodnutím Soudu v projednávané věci prohlášeny za nepřijatelné.

34. Soud poznamenává, že ze stanoviska předloženého stěžovatelem jasně nevyplývá, zda hodlá Soudu předložit novou námitku ohledně zamítnutí stížnosti pro porušení zákona, kterou v jeho prospěch podal ministr spravedlnosti. V každém případě je třeba konstatovat, že se jedná o právní prostředek, jehož využití závisí na úvaze ministra spravedlnosti, protože se na něj nemůže vztahovat článek 6 Úmluvy. Tato námitka je tedy neslučitelná *ratione materiae* s ustanoveními Úmluvy ve smyslu článku 35 odst. 3, a proto musí být v souladu s článkem 35 odst. 4 odmítnuta.

35. K ostatním námitkám uvedeným ve stanovisku stěžovatele k přijatelnosti a odůvodněnosti stížnosti Soud poznamenává, že byly prohlášeny za nepřijatelné již rozhodnutím ze dne 5. července 2005.

Z toho vyplývá, že Soudu nepřísluší se těmito námitkami zabývat.

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

36. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

37. Stěžovatel požaduje částku 4 milióny Kč, tj. přibližně 140 722 €, z titulu náhrady materiální škody a morální újmy, které měl utrpět v důsledku svého zadržení, propuštění z funkce v policii (se značným ušlým ziskem) a ztráty dobré pověsti.

38. Vláda poznamenává, že výše uvedený požadavek se zakládá na námitkách, které již nejsou předmětem zkoumání Soudu. Podle názoru vlády neexistuje žádná příčinná souvislost mezi škodou, kterou stěžovatel dle svého tvrzení utrpěl, a tvrzeným porušením článku 6

odst. 1 v řízení před Ústavním soudem. S odkazem na rozsudek ve věci *Milatová a ostatní proti České republice* (viz výše) se vláda domnívá, že konstatování porušení Úmluvy by představovalo dostatečné spravedlivé zadostiučinění.

39. Soud se ztotožňuje s názorem vlády, že mezi zjištěným porušením Úmluvy a materiální škodou, na niž stěžovatel poukazuje, není dána příčinná souvislost. Soudu také nepřísluší odhadovat, jak by řízení před Ústavním dopadlo, pokud by tento soud postupoval v souladu s požadavky článku 6 odst. 1 Úmluvy. Na základě skutkového stavu věci též Soud nemůže konstatovat, že by stěžovatel utrpěl ztrátu reálné příležitosti (viz obdobně *Milatová a ostatní proti České republice*, viz výše, § 70).

40. Soud je konečně toho názoru, že konstatování porušení Úmluvy je postačující náhradou případné morální újmy, která stěžovateli vznikla.

B. Náklady řízení

41. Stěžovatel dále požaduje částku 4 500 Kč (158 €) jako náhradu nákladů spojených se svým zadržením a s trestním řízením, částku 143 810 Kč (5 060 €) jako náhradu nákladů vynaložených v řízení před Ústavním soudem a částku 8 896 Kč (313 €) z titulu náhrady nákladů na překlady vynaložených v řízení před Soudem.

42. Vláda nemá výhrady k náhradě nákladů na překlady vynaložených stěžovatelem. Na druhou stranu uvádí, že náklady řízení před vnitrostátními soudy nebyly vynaloženy s cílem zabránit porušení Úmluvy nebo toto porušení napravit.

43. Pokud jde o náklady vnitrostátního řízení, Soud se ztotožňuje s názorem vlády, že nebyly vynaloženy s cílem zabránit tvrzenému porušení Úmluvy nebo takové porušení napravit. Soud proto tento návrh zamítá.

44. Soud s přihlédnutím k jemu dostupným skutečnostem a k tomu, že stěžovatel nebyl v řízení před ním zastoupen, přiznává stěžovateli částku 313 € jako náhradu nákladů řízení před Soudem.

C. Úroky z prodlení

45. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou, pokud jde o námitku, že stěžovateli nebyla poskytnuta stanoviska ostatních účastníků řízení před Ústavním soudem, a ve zbytku za nepřijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*, že mu nepřísluší zkoumat ostatní stěžovatelem vznesené námitky;
4. *rozhoduje*, že konstatování porušení je samo o sobě dostatečným spravedlivým zadostiučiněním za morální újmu vzniklou stěžovateli,
5. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovateli uhradit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek nabude právní moci podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, částku 313 € z titulu náhrady nákladů řízení, která se převede na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni úhrady, a dále případnou částku daně;

- b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do okamžiku zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
6. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 26. října 2006 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

Claudia WESTERDIEK
tajemnice

Peer LORENZEN
předseda